

facebook, η ψηφιακή εκδοχή της επιθυμητής ζωής μας

Του Τ. Μπάρμπα

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

Το facebook αντιγράφει τη ζωή. Η επιτυχία του οφείλεται κυρίως σ' αυτήν τη στρατηγική και δομική του επιλογή: στην κοινωνικότητά του. Ο ψηφιακός του κόσμος είναι παράλληλος και αναλογικά παρόμοιος με τον πραγματικό.

Ο καθένας εκεί έχει τη δυνατότητα να ξαναγεννηθεί. Να γίνει επιτέλους αυτός που πάντα ήθελε, αυτός που νομίζει ότι του αξίζει να είναι ή και αυτός που ξέρει ότι πιθανόν δεν θα μπορέσει να γίνει ποτέ.

Η ζωή στον ψηφιακό πλανήτη μοιάζει να είναι σπάνια βαρετή. Σε αντίθεση με την πραγματικότητα, όπου η δύσκολη για τους περισσότερους καθημερινότητα λειτουργεί καταπιεστικά και περιοριστικά στις επιθυμίες και στα ποικίλα όνειρά τους, η ψηφιακή καθημερινότητα του facebook ασφυκτιά από ζωή.

Οι ίδιοι άνθρωποι που στην πραγματική τους ζωή πιθανώς να δυσκολεύονται να μιλήσουν για τον εαυτό τους, να αποκαλύψουν προσωπικές τους στιγμές, στον κόσμο του facebook μεταμορφώνονται κυριολεκτικά.

Το πρόβλημα με τους περισσότερους χρήστες του facebook είναι η άγνοια του τρόπου λειτουργίας του, των δομών του και των συμβάσεων που χρησιμοποιεί.

Η λέξη «facebook» αποτελεί ίσως σήμερα μία από τις συχνότερα χρησιμοποιούμενες λέξεις στις καθημερινές συζητήσεις των ανθρώπων ανάμεσα σε άτομα κάθε ηλικίας, κοινωνικής τάξης και μορφωτικού επιπέδου. Είναι ο νέος, σύγχρονος κώδικας επικοινωνίας για έναν ψηφιακό κόσμο που μετρά ήδη 400.000.000 κατοίκους. Ο παρατηρούμενος ενθουσιασμός δεν είναι τυχαίος ούτε περιστασιακός. Η ζωή εκεί φαίνεται ότι είναι - επιτέλους- απολύτως στα χέρια των ψηφιακών κατοίκων του. Τα πάντα μπορούν να συμβούν και όλα είναι πιθανά...

Το facebook αντιγράφει τη ζωή. Η επιτυχία του οφείλεται κυρίως σ' αυτήν τη στρατηγική και δομική του επιλογή: στην κοινωνικότητά του. Ο ψηφιακός του κόσμος είναι παράλληλος και αναλογικά παρόμοιος με τον πραγματικό. Έχει τους όρους, τη λειτουργία και τα αξιολογικά χαρακτηριστικά της καθημερινότητάς μας. Ωστόσο, με μια «μικρή» διαφορά: ελπιδοφόρα και, με ψυχολογικούς όρους, λυτρωτική. Και αυτό γιατί η συγκρότηση της ψηφιακής ταυτότητας και της κοινωνικότητας του κάθε χρήστη στο facebook δεν είναι απαραίτητα απόλυτα ταυτόσημη με τα χαρακτηριστικά και τις συνθήκες της πραγματικής του ζωής. Ο καθένας εκεί έχει τη δυνατότητα να ξανασχεδιάσει ή και να επινοήσει, με ψηφιακά μέσα και με (εντυπωσιακή πολλές φορές) σκηνοθετική επιμέλεια, το παρελθόν και το παρόν του, τη δημόσια εικόνα του. Να ξαναορίσει κυριολεκτικά ή να βελτιώσει σημαντικές (και κρίσιμες) λεπτομέρειες για τον εαυτό του και τη ζωή του από την αρχή. Να ξαναγεννηθεί. Να γίνει επιτέλους αυτός που πάντα ήθελε, αυτός που νομίζει ότι του αξίζει να είναι ή και αυτός που ξέρει ότι πιθανόν δεν θα μπορέσει να γίνει ποτέ.

Η ζωή στον ψηφιακό πλανήτη μοιάζει να είναι σπάνια βαρετή. Σε αντίθεση με την πραγματικότητα, όπου η δύσκολη για τους περισσότερους καθημερινότητα λειτουργεί καταπιεστικά και περιοριστικά στις επιθυμίες και στα ποικίλα όνειρά τους, η ψηφιακή καθημερινότητα του facebook ασφυκτιά από ζωή. Εδώ, η διάθεση για επικοινωνία και η ευρηματική με κάθε τρόπο αλληλεπίδραση μεταξύ των χρηστών φαίνεται να περισσεύουν. Οι ίδιοι άνθρωποι που στην πραγματική τους ζωή πιθανώς να δυσκολεύονται να μιλήσουν για τον εαυτό τους, να αποκαλύψουν προσωπικές τους στιγμές ή να φλερτάρουν με οποιονδήποτε τρόπο, στον κόσμο του facebook μεταμορφώνονται κυριολεκτικά σε εν δυνάμει αστέρες.

Το πρόβλημα με τους περισσότερους χρήστες του facebook είναι η άγνοια του τρόπου λειτουργίας του, των δομών του και των συμβάσεων που χρησιμοποιεί. Η έλλειψη αυτής της γνώσης στη γραμματική και λειτουργία του συγκεκριμένου μέσου είναι ο πρώτος βασικός λόγος που οδηγεί στη μη ορθολογική του χρήση. Ο δεύτερος, και ίσως ο πιο καθοριστικός, είναι ότι το facebook προσφέρει σε όλους (όσοι αισθάνονται συνειδητά ή ασυνείδητα έτσι) τη δυνατότητα να επαναδιαπραγματευθούν την απουσία της επιθυμητής ζωής τους από την καθημερινότητά τους.

Σήμερα, παρά τις ενστάσεις για τα συστήματα ασφαλείας του

Η έλλειψη αυτής της γνώσης είναι ο πρώτος βασικός λόγος που οδηγεί στη μη ορθολογική του χρήση. Ο δεύτερος είναι ότι προσφέρει σε όλους τη δυνατότητα να επαναδιαπραγματευθούν την απουσία της επιθυμητής ζωής τους από την καθημερινότητά τους.

Σήμερα, το facebook συνεχίζει να πάλλεται στο κυνήγι της αυτοπροβολής και να αυξάνει τον παγκόσμιο πληθυσμό του και τη χρηματιστηριακή του αξία.

Ο κυρίαρχος τρόπος αξιοποίησης του facebook είναι η τελευταία και πιο χαρακτηριστική ένδειξη του πόσο αφόρητη έχει γίνει στους περισσότερους η καθημερινότητά τους.

και τη μη αποτελεσματική προστασία των χρηστών του από τρίτους, οι οποίες πληθαίνουν συνεχώς, το facebook συνεχίζει να πάλλεται στο κυνήγι της αυτοπροβολής και να αυξάνει τον παγκόσμιο πληθυσμό του και τη χρηματιστηριακή του αξία. Τη στιγμή που οι ιδρυτές του πλουταίνουν από την εκμετάλλευση αυτού του χωρίς προηγούμενο reality, το οποίο στηρίζουν και προωθούν έμμεσα με ποικίλους τρόπους, η πλειονότητα των φανατικών χρηστών του, λόγω άγνοιας ή υπερβολικού ενθουσιασμού, δεν δίνει καμιά σημασία σε αντιρρήσεις που είναι χαμηλότερης αξίας συγκριτικά με τη συναρπαστική συνεισφορά του facebook στη ζωή τους.

Ο κυρίαρχος τρόπος αξιοποίησης του facebook είναι η τελευταία και πιο χαρακτηριστική ένδειξη του πόσο αφόρητη έχει γίνει στους περισσότερους η καθημερινότητά τους. Απορρίπτοντας ο καθένας να είναι ή να γίνει ο συναρπαστικότερος εαυτός του, να σχεδιάσει τη ζωή του με τα δικά του μέτρα και να διεκδικήσει σε πραγματικούς χρόνους την επικοινωνία του με γεύση, χρώμα και αφή, επιλέγει να ζήσει μέσα σε ένα ψηφιακό όνειρο. Και αυτό επειδή τίποτα γύρω του δεν του υπενθυμίζει πλέον ότι μόνο η πραγματική ζωή και ο πραγματικός του εαυτός μπορούν να είναι η πιο συναρπαστική, απρόσμενη και μαγική αλληλεπίδραση... Ωστόσο, αυτό το φυσικό «απρόσμενο» της ζωής φαίνεται να ανησυχεί τους περισσότερους και να μην τους πείθει με το ρίσκο του, τη στιγμή που υπάρχουν λογισμικά «πακέτα» που υπόσχονται σίγουρη κοινωνική αναγνώριση και ευτυχία. Και αυτό δεν είναι παρά ακόμα μια σύγχρονη πλάνη που λειτουργεί ως παυσίλυπο της σύγχρονης ζωής μας.

Από την εφημερίδα «Ελευθεροτυπία», 22/7/2010

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Να γράψετε την περίληψη του κειμένου σε 100 λέξεις.
2. Να γράψετε τα συνώνυμα των παρακάτω λέξεων: παρόμοιος, συγκρότηση, ασφυκτιά, ενστάσεις, απρόσμενη.
3. Με ποια μέθοδο αναπτύσσει ο συγγραφέας την 4^η παράγραφο;
4. Ποια η συλλογιστική πορεία που ακολουθεί ο συγγραφέας στην 3^η παράγραφο; (Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας)
5. Να αναπτύξετε την παρακάτω πρόταση σε παράγραφο 90 περίπου λέξεων με τη μέθοδο της αιτιολόγησης: «Όλο και περισσότεροι νέοι παγιδεύονται στο δίκτυο χρησιμοποιώντας τις σελίδες κοινωνικής δικτύωσης».
6. «Ωστόσο, αυτό το φυσικό «απρόσμενο» της ζωής φαίνεται να ανησυχεί τους περισσότερους και να μην τους πείθει με το ρίσκο του, τη στιγμή που υπάρχουν λογισμικά «πακέτα» που υπόσχονται σίγουρη κοινωνική αναγνώριση και ευτυχία. Και αυτό δεν είναι παρά ακόμα μια σύγχρονη πλάνη που λειτουργεί ως παυσίλυπο της σύγχρονης ζωής μας». Έχοντας ως αφετηρία τη θέση αυτή να παρουσιάσετε σε ένα κείμενο 600 λέξεων τις απόψεις σας για τους λόγους, οι οποίοι οδηγούν στην εκτεταμένη χρήση των σελίδων κοινωνικής δικτύωσης και τους κινδύνους που πιθανόν να προκύπτουν από αυτή.